

**Формування готовності майбутніх
учителів спеціальності «Середня
освіта»
до роботи в інклюзивних класах**

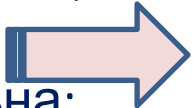

Професійний стандарт вчителя

23.12.2020 р.

Професійні

компетентності

- ✓ мовно-комунікативна;
- ✓ предметно-методична;
- ✓ інформаційно-цифрова;
- ✓ психологічна;
- ✓ емоційно-етична;
- ✓ педагогічне партнерство;
- ✓ **ІНКЛЮЗИВНА**
- ✓ здоров'язбережувальна;
- ✓ проєктувальна;
- ✓ прогностична;
- ✓ організаційна;
- ✓ оцінювально-аналітична;
- ✓ інноваційна;
- ✓ рефлексивна;
- ✓ здатність до навчання впродовж життя.

✓ *Учитель створює умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.*

✓ *Здатний до педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами.*

✓ *Забезпечує в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, з огляду на його індивідуальні потреби, можливості, здібності та інтереси.*

Кафедра
педагогіки та
соціальної роботи

Професійний стандарт вчителя

Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
V1.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища	V1.1.31. Інструменти забезпечення інклюзивного навчання (інклюзивна культура, інклюзивна політика, інклюзивна практика тощо). V1.1.32. Принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування	V1.1.У1. Використовувати інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі. V1.1.У2. Застосовувати принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування для забезпечення доступності (фізичної, інформаційної тощо) здобуття освіти.
V1.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами	V1.2.31. Принципи, форми та методи ефективної підтримки осіб з особливими освітніми потребами. V1.2.32. Види адаптацій/модифікацій в освітньому процесі, зумовлених особливими освітніми потребами учнів	V1.2.У1. Забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами. V1.2.У2. Здійснювати необхідні адаптації /модифікації в освітньому процесі відповідно до особливих освітніх потреб учнів

Професійний стандарт вчителя

<p>V1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей а інтересів</p>	<p>V1.3.31. Технології індивідуального та диференційованого навчання. V1.3.32. Способи виявлення здібностей, інтересів, реальних навчальних можливостей учнів. V1.3.33. Середовище як чинник розвитку особистості учнів.</p>	<p>V1.2.U1. Організовувати процеси навчання, виховання і розвитку учнів з урахуванням їхніх потреб, здібностей і реальних навчальних можливостей. V1.3.U2. Використовувати в роботі з учнями матеріали, пристрої та обладнання (за потреби) для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному та фізичному розвитку. V1.3.U3. Організовувати освітній простір безпечно та з урахуванням особливостей, потреб і можливостей учнів.</p>

Професійний стандарт вчителя

<p>БЗ.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства</p>	<p>БЗ.2.32. Основні форми конструктивної взаємодії з батьками в інтересах учнів</p>	<p>БЗ.2.У3. Співпрацювати з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу учня з особливими освітніми потребами.</p>
<p>БЗ.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами</p>	<p>БЗ.3.31. Основні принципи командної взаємодії. БЗ.3.32. Основні завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами</p>	<p>БЗ.3.У1. Організувати співпрацю із залученими фахівцями на основі принципів командної взаємодії. БЗ.3.У2. Співпрацювати із залученими фахівцями у процесі розроблення та реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану для осіб з особливими освітніми потребами (за потреби)</p>

Інклюзивна компетентність вчителя - вимога сучасності

Інклюзивна освіта

- ✓ педагогічна інновація
- ✓ вимога часу
- ✓ міжнародне зобов'язання держави
(з моменту ратифікації Конвенції ООН про права інвалідів).

Мета інклюзивної освіти – ліквідація соціальної ізоляції

ОСВІТНЯ РЕФОРМА

РОЗВИТОК
ІНКЛЮЗИВНОГО
НАВЧАННЯ

87%

АБО 56 528

ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ПОТРЕБАМИ ІЗОЛЬОВАНИ
ВІД ПОВНОЦІННОГО
НАВЧАННЯ

 Центр громадського моніторингу та контролю

За даними
Міністерства
освіти
і науки
України

Актуальність інклюзивної освіти

- ✓ Забезпечення рівного доступу до якісної освіти для дітей з особливими освітніми потребами.
- ✓ Безумовне право кожної дитини навчатися у закладі освіти за місцем проживання із забезпеченням усіх необхідних для цього умов.

Базова цінність інклюзивної освіти полягає в тому, щоб гарантувати всім учням будь-якого віку якісні освітні можливості у своїй громаді на рівні з її/його друзями та однолітками.

- ✓ Люди з особливими освітніми потребами можуть відчувати себе частиною суспільства, знаходити друзів і переймати загальноприйнятні моделі поведінки.
- ✓ Звичайні діти вчаться приймати однолітків, які не схожі на них, виховують в собі толерантність та терпимість.

8 принципів інклюзивної освіти:

- Досягнення та здібності дитини не впливають на її цінність.
- Кожен здатен відчувати та мислити.
- Кожен має право спілкуватись та бути почутим.
- Люди потребують одне одного.
- Освіта базується на комунікації.
- Кожен потребує підтримки та хороших стосунків з однолітками.
- Досягнення прогресу у навчанні можливо тоді, коли дитина розвиває здібності.
- Різносторонній розвиток може позитивно впливати на всі сфери життя.

Інклюзивна компетентність вчителя - вимога сучасності

В Україні система інклюзивної освіти знаходиться на ранньому етапі розвитку.

- Зараз в таких класах можуть навчатись до 30 учнів, троє з яких можуть бути дітьми з особливими освітніми потребами.*

Закон

України «**Про освіту**» (2017) стаття 20 «Інклюзивне навчання»: «при зверненні особи з особливими освітніми потребами або її батьків такі групи та класи створюються в **обов'язковому**

- За кожним таким учнем має бути закріплено асистента, завданням якого є допомагати як своєму підопічному під час та поза уроками, так і вчителю.*
- Остаточно імплементувати цю систему можна лише за умови вирішення фінансових і кадрових проблем, а також подолання соціальних бар'єрів.*
- Наразі українським школам не вистачає ресурсів і кваліфікованих спеціалістів, а у суспільстві досі є популярною упереджена точка зору, згідно з якою звичайні школи створені лише для "нормальних" дітей.*

Інклюзивна компетентність вчителя - вимога сучасності

- *В Україні система інклюзивної освіти знаходиться на ранньому етапі розвитку.*
- *Зараз в таких класах можуть навчатись до 30 учнів, троє з яких можуть бути дітьми з особливими освітніми потребами.*
- *За кожним таким учнем має бути закріплено асистента, завданням якого є допомагати як своєму підопічному під час та поза уроками, так і вчителю.*
- *Остаточо імплементувати цю систему можна лише за умови вирішення фінансових і кадрових проблем, а також подолання соціальних бар'єрів.*
- *Наразі українським школам не вистачає ресурсів і кваліфікованих спеціалістів, а у суспільстві досі є популярною упереджена точка зору, згідно з якою звичайні школи створені лише для "нормальних" дітей.*

Роль вчителя

- У традиційному розумінні, вчитель у школі має чітку роль – доносити інформацію до учнів.
- Інклюзивний вчитель – вже не просто педагог. Він може бути водночас **координатором, наставником, менеджером, спостерігачем, психологом** і навіть учнем.
- Інклюзивна освіта є обов'язком кожного вчителя, – він має навчати всіх учнів без винятку.
- Для цього необхідно мати **відповідну кваліфікацію, певні компетентності, знання та навички**.
- Підготовка вчителів до впровадження інклюзивної освіти дедалі частіше сприймається як життєво важливий компонент у цьому.

Інклюзивне навчання – не задоволення потреб особливих груп учнів, а підхід до всіх учнів і врахування потреб кожного.

Профіль інклюзивного вчителя на основі 4 основних цінностей та відповідних до них компетенцій

Класифікація Європейського агентства з розвитку соціальної освіти

Висока оцінка різноманітності учнів, що розцінюється як ресурс і надбання освіти

Компетенції:

концепції інклюзивної освіти

думка вчителя про відмінності між учнями

1

Підтримка всіх учнів

Компетенції:

сприяння академічному, соціальному, практичному та емоційному навчанню

ефективні підходи до навчання в змішаних класах

2

Робота з іншими – співпраця та взаємодія є найважливішими підходами

Компетенції:

робота з батьками та сім'ями

робота з іншими спеціалістами зі сфери освіти

3

Особистий професійний розвиток

Компетенції:

Вчителі є аналітичними практиками

початкова педагогічна освіта є основою для безперервного навчання та розвитку

4

Профіль інклюзивного вчителя

перелік знань, компетентностей і цінностей, якими має володіти вчитель, щоб забезпечити інклюзивне навчання

Чотири **основні цінності** в роботі вчителів в інклюзивній освіті:

- *Цінування різноманітності учнів* – різниця між учнями розглядається як ресурс та переваги для освіти.
- *Підтримка всіх учнів* – викладачі мають великі очікування щодо досягнень усіх учнів.
- *Робота з іншими* – співпраця та робота в команді є важливими підходами для всіх учителів.
- *Постійний персональний і професійний розвиток* – викладання є навчальною діяльністю, і викладачі беруть на себе відповідальність за власне навчання протягом усього життя.

Виклики у підготовці сучасного вчителя

- Процес інклюзивної освіти є динамічним, тому **не існує єдиного ефективного набору**, який необхідний для того, щоб викладати в інклюзивному середовищі.
- *Приміром, в одному навчальному році в класі може опинитись дитина з порушеннями слуху, а в наступному – з порушеннями зору.*
- **Замість того, щоб розвивати окремі навички та методи навчання, викладачу варто зосередитись на інклюзивних цінностях, побудові комфортного середовища для кожного школяра, – це допоможе адаптувати стиль викладання в майбутньому.**
- Інклюзивні цінності та ставлення до своїх підопічних відіграють визначальну роль: вчитель, який відчуває відповідальність за всіх дітей, є ефективнішим педагогом загалом.
- Він має постійно замислюватись над тим, яким чином учні навчаються в класі, які в них потреби та як їх враховувати, а також наскільки вони долучені до шкільної діяльності.

Виклики у підготовці сучасного вчителя

- переосмислення інклюзивних компетентностей у межах ширших навчальних умінь і навичок - це *не* розробка “спеціальних” компетентностей для задоволення потреб конкретних учнів;
- замість зосереджуватись на спеціальній освіті, слід *розвивати відповідні вміння з питань інклюзивної педагогіки, навчати підходів, орієнтованих на індивідуальні потреби учнів, співпраці та вирішення практичних проблем.*

Це вимагає кардинальних змін у ставленні вчителів та викладачів вишів до різноманітності та їхнього мислення щодо навчальної програми, педагогіки та оцінювання.

- Тому важливо забезпечити ефективну і постійну підтримку професійного навчання всіх викладачів.

Міжнародна практика підготовки до інклюзії у закладах вищої освіти

КАНАДА

Університет Гранта Мак'Юена
2 рівні підготовки по 16 тижнів.

1 рівень (16 тижнів): Вступ.
Когнітивні розлади. Особливі потреби. Порушення розвитку. Порушення фетально-алкогольного спектра.

2 рівень (16 тижнів): Емоційні розлади й розлади поведінки. Синдром Туретта. Аутичні розлади. Труднощі з мовою/мовленням. Втрата слуху, зору. Стратегії навчання.

Компетентності :

розуміють етіологію, теоретичні основи інклюзивного навчання та важливість позитивних взаємин;

вміють визначати та реагувати на проблеми (фізичні, соціальні, навчальні), пов'язані з конкретним розладом; застосовувати навчальні стратегії;

обговорювати доцільність конкретної програми навчання та ін.

Інклюзивна освіта – майже 50 річна практика у понад 130 країнах світу (Італія, Австрія, Німеччина, Швеція, Норвегія, Данія, ін.).

Декларація про права осіб з розумовою відсталістю (1971)
Декларація про права осіб з інвалідністю (1975)

ШВЕЙЦАРІЯ

Університет Берна – магістерська програма за спеціальністю «Управління в умовах диверсифікації»;
Федеральний інститут професійної підготовки – спеціальність «Освітній менеджмент» зі спеціалізацією «Засоби впровадження інтеграції та інклюзії у професійну освіту й підготовку» (60 кред.);
Університет педагогічної освіти (м. Люцерн) - магістерська програма поглибленого навчання в галузі інклюзивної освіти (1800 навч. год);
Педагогічний університет (м.Берн) – «Консультування в інтеграції», «Імплементация інтеграції – дидактика», «Інновації у викладанні та навчанні»(10 кред.)

ІТАЛІЯ

Болонський університет: як додаткова підготовка до педагогічної; передбачає теоретичне навчання – 400 год.; педагогічна практика – 90-120 год; форма контроль - усний іспит.

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ НА 2020-2030 РОКИ

... має вирішити наступні завдання:

підвищити рівень підготовленості педагогічних працівників для задоволення потреб кожного здобувача освіти

На I етапі (2020-2028 роки) передбачено, зокрема:

- створення цілісної законодавчої бази у сфері інклюзивної та спеціальної освіти;
- **забезпечення підготовки педагогічних працівників та засобів для навчання здобувачів освіти з ООП;**
- систематичне забезпечення архітектурної доступності;
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища тощо.

ПРО ЗАПРОВАДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ»

Лист МОНмолодьспорт № 1/9-456 від 18.06.12 р.

- з метою удосконалення системи підготовки педагогічних кадрів та забезпечення якісного навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітніх навчальних закладів, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України рекомендує з 2012/2013 навчального року **запровадити у навчальному процесі вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку педагогічних працівників за напрямками (спеціальностями) "Дошкільна освіта", "Початкова освіта", "Соціальна педагогіка" навчальну дисципліну "Основи інклюзивної освіти"** відповідно до програми "Основи інклюзивної освіти" розробленої Інститутом спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України.

Кафедра
педагогіки та
соціальної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

01135, м. Київ, прорект Перемощі, 10, тел. (044) 486-24-42, факс (044) 236-10-49, ministry@mon.gov.ua

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

№ 1/9-456 від 18 червня 2012 року

Ректорам вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації,
які здійснюють підготовку педагогічних працівників,
директорам інститутів післядипломної педагогічної освіти

Про запровадження навчальної
дисципліни "Основи інклюзивної освіти"

Відповідно до Закону України "Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу" з 2010 року у загальноосвітніх навчальних закладах запроваджується інклюзивне навчання.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2009 р. № 1482 "Про затвердження плану заходів щодо запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2012 року", постанови Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 "Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах", з метою удосконалення системи підготовки педагогічних кадрів та забезпечення якісного навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітніх навчальних закладів, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України рекомендує з 2012/2013 навчального року запровадити у навчальному процесі вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку педагогічних працівників за напрямками (спеціальностями) "Дошкільна освіта", "Початкова освіта", "Соціальна педагогіка" навчальну дисципліну "Основи інклюзивної освіти" відповідно до програми "Основи інклюзивної освіти" розробленої Інститутом спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України.

Інститутам післядипломної педагогічної освіти рекомендуємо включити навчальний курс "Основи інклюзивної освіти" у навчальні програми для слухачів курсів підвищення кваліфікації.

З питань науково-методичної підтримки курсу та забезпечення навчально-методичною літературою звертатися до Інституту спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України (тел. 440-42-92, 467-22-62).

Перший заступник Міністра Є.М. Суліма

Вивчення дисципліни у ЗВО України

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Магістр: Спеціальність 014.02
Середня освіта (Мова і література..)

**Іншомовна освіта для дітей з
особливими потребами**

(вибіркова) – 90 год /3 кред: **залік**

<https://eportfolio.zu.edu.ua/media/WorkPlan/495/lohjuut.pdf>

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Бакалавр. Спец. 014 Середня
освіта (Мова і література)

Інклюзивна освіта (обов'язкова)

– 90 год / 3кред: **залік**

<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/na-b.pdf>

<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/fa-b.pdf>

<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/ap-b.pdf>

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Магістр: Спеціальність 014.02
Середня освіта (Мова і література

(англійська))

**ОП «Середня освіта (Англійська
мова і література)**

**Методика навчання іноземних
мов осіб з особливими освітніми
потребами (вибіркова) – 90 год /3**

кред: залік

http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/maistr/inoz/014.021_2020.pdf

Бердянський державний педагогічний університет

Магістр: Спеціальність 014
Середня освіта (Мова і
література...)

Інклюзивна освіта (обов'язкова)

– 90 год /3 кред: **іспит**

https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/014_SO_Mova_eng-5.pdf

Бакалавр: спеціальність 014
Середня освіта (Мова і
література...)

Інклюзивна освіта (обов'язкова)

– 90 год / 3 кред: **залік**

https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/014_SO_Mova_Ros.pdf

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Бакалавр: спеціальність 014.05
Середня освіта (Біологія та здоров'
я людини)

Інклюзивна освіта (обов'язкова)

– 120год/4 кред: **залік**

Магістр:

**Методика навчання осіб з
особливими освітніми потребами**

- 90 год /3 кред: **іспит**

<https://drive.google.com/file/d/1upFNIYiSr25L6JNeij-qSM580N7UPcSo/view>

https://drive.google.com/file/d/1znqHMxdu8Ez39so_mkgJ1HtXSw9Nzr-0/view

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Бакалавр: Спеціальність 014.11
Середня освіта (Фізична культура)

Інклюзивна освіта (обов'язкова)

– 90 год /3 кред: **залік**

<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/serednia-osvita-fizyczna-kultura-za-specialnistiu-014.11-fizyczna-kultura-vstup-2020.pdf>

Бакалавр: Спеціальність 014.021
Середня освіта (Мова і література

Інклюзивна освіта (обов'язкова)

– 90 год /3 кред: **іспит**

http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/opn_serednia-osvita-mova-i-literatura-anhlijska-pershoho-rivnja-vyshchovi-osvity-na-zdobuttia-osvitnoho-stupenia-bakalavr-za-specialnistiu-014.02-mova-i-literatura-anhlijska.pdf

Факультет, спеціальність	всього год./кред.	Л (Д/З)	Сем. (Д/З)	Практ. (Д/З)	СРС (Д/З)	Інд. роб (Д/З)	Форма контролю
ФІЛОЛОГІЧНИЙ Ф-Т «Укр. Мов. та літ.»; «Рум. мов.та літ.»	90/3	30/8	-	-	56/78	4/4	залік
ІН-Т БІОЛОГІЇ, ХІМІЇ ТА БІОРЕСУРС. «Біологія та здоров'я людини»	120/4	15/6	30/8	-	75/106	-	залік
ІН-Т БІОЛОГІЇ, ХІМІЇ ТА БІОРЕСУРС. «Хімія»	90/3	30/8	-	-	60/82	-	залік
Ф-Т ФІЗКУЛЬТ. ТА ОХОРОНИ ЗДОР., «Фізична культура»	90/3	30/8	-	-	60/82	-	залік
Ф-Т МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТ. «Математика», «Математика та інформатика»	90/3	30/8	-	-	60	-	залік
ІН-Т КОМП. ТА ТЕХНІЧНИХ НАУК «Фізика»	90/3	30/8	-	-	60	-	залік

Мета навчальної дисципліни:

ознайомити студентів із актуальними проблемами інклюзивної освіти, сформувати базові знання, методичну компетентність та вміння комплексно застосовувати у професійній діяльності різноманітні навчальні стратегії забезпечення освітніх потреб дітей та учнівської молоді з особливостями психофізичного розвитку.

Завдання :

- ✓ дослідити особливості розвитку інклюзивної освіти в історичній ретроспективі, нормативні та навчально-методичні засади організації освітнього процесу в інклюзивному класі, школі;
- ✓ сформувати уявлення про особистість педагога закладу з інклюзивною формою навчання, а також особистість дитини з особливими потребами як ключових осіб інклюзивної освіти;
- ✓ забезпечити якісне розуміння студентами умов ефективної освітньої інклюзії вихованців інклюзивного класу, досконале володіння стратегіями взаємодії з учасниками освітнього процесу, технологіями та техніками навчання та виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку;
- ✓ розвинути педагогічне мислення, гуманістичну спрямованість, професійні якості особистості майбутнього фахівця;
- ✓ виховувати інклюзивну культуру студентів, розвивати навички толерантної взаємодії з оточуючими.

Спрямування Освітньо-професійних програм спеціальності 014 «Середня освіта» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

90 год, 3 кредити ECTS, лекції - 30 год. , самостійна робота - 56 год.,
індивідуальна робота - 4 год. , форма контролю - залік

014.02 Середня освіта
(Мова та література)

Програмні компетентності та програмні результати навчання ОП, що враховані у програмі дисципліни

ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

- ПК: ЗК1, ЗК2, ЗК3; ФК1, ФК3, ФК6, ФК7, ФК8;
- ПРН: ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН16, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21;

ОП «Німецька мова і література та друга іноземна мова»

- ПК: ЗК5, ЗК8, ЗК12; ФК11, ФК12;
- ПРН: ПРН3;

«Французька мова і література та друга іноземна мова»

- ПК: ЗК5, ЗК8, ЗК12; ФК11, ФК12;
- ПРН: ПРН3;

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

- Філософія інклюзії.
- Досвід інклюзивної освіти.
- Нормативне та навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти.
- Обов'язки педагогічних працівників та участь батьків в інклюзивному навчанні.
- Особливості розвитку та соціалізації дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
- Організація освітнього процесу та інклюзивного середовища в інклюзивному класі.
- Специфіка індивідуального, диференційованого навчання дітей з особливими потребами
- Корекційно-розвивальна робота в структурі інклюзивного навчання вчителя іноземної мови.
- Спільне викладання вчителя та його асистента в інклюзивному класі.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

- Дослідження успішної інклюзивної практики (укр., заруб).
- Аналіз практичних кейсів з організації інтегрованого й інклюзивного навчання й виховання.
- Створення педагогічного та учнівського портфоліо.
- Створення методичної скарбнички для роботи з дітьми з особливостями розвитку навчання дітей з особливостями розвитку.
- Конструювання універсального дизайну та освітнього маршруту, організація навчальної діяльності школяра з конкретною нозологією.
- Виготовлення інструкцій для вчителя та адміністратора школи щодо здійснення конкретних педагогічних дій в закладі освіти,

ДОРОЖНЯ КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Основи інклюзивної педагогіки»

Форми викладання та методи навчання

Лекція :

*оглядова (1.3, 1.4, 2.2);
проблемна (2.3, 2.7);
інструктивна (1.9, 2.6);
методологічна (1.1, 1.6,
2.1); теоретичного
конструювання (1.10, 2.3,
2.4); міні-лекція з
елементами
практикуму (1.5, 1.8, 2.8 –
2.13); лекція-конференція
(1.2); бінарна (за участю
стейкхолдера) (1.7);
узагальнююча
(брейнстормінг) .*

усвідомлення

Методи навчання:

*Case, проблемний,
інструктивний,
дослідницький,
аналізу, синтезу,
дискусія, порівняння,
ігровий (відтворення
навчальної ситуації),
опори на досвід
студентів, створення
ситуації новизни;
контролю,
самоконтролю,
стимулювання.*

**засвоєн
ня**

Інтерактивні методи:

*метод «ЗХД» (знаю-хочу
дізнатися-дізнався);
метод «асоціативного
групування»; метод
кластерів
(встановлення взаємозв'язків);
метод кубування;
перегляд відео із
подальшим
обговоренням; метод
«ажурна пилка»; взаємне
рецензування відповідей,
взаємоопитування,
групова робота;
рефлексія; метод
«складання сенкану».*

**я знань,
умінь і
навичок**

Компетентності, формування яких відбувається в межах одного навчального заняття (тематична лекція)

ТЕМА: Диференційоване викладання та професійне співробітництво в інклюзивному класі.

ФОРМА проведення: лекція - теоретичне конструювання стратегії диференційованого викладання

Мета: ознайомити студентів із технологією диференційованого та спільного викладання викладання, специфікою їх реалізації в інклюзивному класі; навчити застосовувати стратегії врахування індивідуальних особливих потреб учнів, планувати уроки на основі аналізу курикулуму та добору методів викладання

План:

- Диференційоване та спільне викладання: з історії розвитку, поняття, роль в інклюзивному навчанні.
- Обґрунтування підходів до диференційованого та спільного викладання в інклюзивному класі.
- Взаємозв'язок і взаємообумовленість диференційованого викладання та оцінювання.
- Практичне планування уроків спільного та диференційованого викладання: способи структурування занять для задоволення потреб всіх учнів.
- Міні-практикум: розробка уроку в інклюзивному класі із застосуванням технологій дисципліни спільного та спільного викладання.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте порівняльну таблицю «Спільне та відмінне у програмах закладу загальної середньої освіти та програмах спеціального закладу загальної середньої освіти». Посилання на програми: <http://kirc.kupyansk-rada.gov.ua/info/page/12205>

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchannya-ditej-u-specialnih-zaklada-h-osviti/osvita-ditej-z-osoblivimi-potrebami/navchalni-programi/korekcijni-programi>

2. Зробіть аналіз сторінки зошита (за дисципліною вашого фаху) учня першого класу з дитячим церебральним паралічем (якщо є така можливість). Які особливості ви помітили?

3. Запропонуйте план спостереження за учнем з ознаками розгальмованості (з соматично ослабленою дитиною) на уроці свого фаху.

4. Розробіть структуру інтерв'ю для молодшого підлітка (учня старшої школи), який не встигає з дисципліни вашого фаху.

5. Підготуйте реферат «Диференційоване викладання в класі, де навчаються діти з різним рівнем здібностей». Врахуйте особливості викладання дисципліни вашого фаху.

6. Запропонуйте різноманітні засоби із дисципліни вашого фаху для

ОРІЄНТОВНА Структура ЛЕКЦІЙНОГО ЗАНЯТТЯ

Обговорення проблемних «місць» підготовки домашніх завдань та СР

Міні-конференція (презентація) ДЗ – за бажанням студентів

Навчальна діяльність на занятті

Обговорення лекційних питань, переглянутих відео

Презентація;
Відео

https://www.youtube.com/watch?v=w82nGhTOih0&ab_channel=EdEra

Практичне застосування знань, формування вмінь

Види практичних завдань

- складання конспекту заняття;
- створення інструкції (диференційованого та спільного викладання; підготовки уроку);
- завдання СРС.

Перевірка засвоєних знань студентів

- педагогічний диктант
- метод «асоціативного групування» «Оригінальність технологій спільного та диференційованого викладання»
- взаємне рецензування відповідей

Результат:

вміння складати конспект уроку із диференційованим та спільним викладанням

Способи оцінювання знань та виконаних завдань

Кадрове забезпечення

ПЛАТАШ ЛАРИСА БРОНІСЛАВІВНА

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи

- **Науково-педагогічний стаж** – 28 років.
- **Досвід роботи:**

ORCID ID:

<https://orcid.org/0000-0001-6491-4897>

Researcher ID:

Google Scholar:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=jPHqHN0AAAAJ&hl=uk&authuser=1>

Scopus ID:

<https://www.scopus.com/dashboard.uri>

Сторінка викладача:

<https://psr-chnu.com.ua/uk/spivrobitnyky/platash-larysa.html>

e-mail: l.platash@chnu.edu.ua

1993 – 2002 вчитель початкових класів ЗОШ I-III ступенів № 40 м. Чернівці	2002 - 2011 асистент кафедри загальної та соціальної педагогіки ЧНУ імені Юрія Федьковича	2012 - по даний час доцент кафедри загальної та соціальної педагогіки, з 2016 р. - педагогіки та соціальної роботи ЧНУ імені Юрія Федьковича
---	---	--

2015 – затверджено тему дисертації на здобуття доктора педагогічних наук

«Соціально-педагогічні умови розвитку інклюзивної освіти у загальноосвітніх школах України та Республіки Польща (друга половина XIX- початок XX століття)»

(протокол №4 від 26 травня 2015 р. засідання Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні)

Науково-педагогічна діяльність Платаш Л.Б.

Більше 150 публікацій, із них –

- 5 розділів у колективних зарубіжних монографіях;
- 4 розділи у колективних вітчизняних монографіях ;
- 14 навчально-методичних посібники
- 47 фахових статей;
- 19 статей в інших збірниках наукових праць;
- 41 стаття у матеріалах міжнародних та 18 статей у матеріалах всеукраїнських конференцій
- 4 статті у періодичній пресі, а також статті у співавторстві із студентами у фахових та інших виданнях

Дисципліни:

Основи дефектології (спец. 231 «Соціальна робота)

Основи інклюзивної педагогіки (спец. 014 Середня освіта»)

Особистість в інклюзивному освітньо-професійному просторі (загальноуніверситетська вибіркова дисципліна)

Організація всеукраїнських семінарів, міжнародних конференцій

- 2019, 22 листопада – Міжнародна науково-практична конференція «Соціальне партнерство та міжвідомча взаємодія у вирішенні актуальних проблем інклюзії» (м. Чернівці, Україна)
- 2020, 15 грудня – Науково-практичного семінару в рамках італійсько-українського проєкту «I care in Ukraine» («Мені не байдуже в Україні») (м. Чернівці, Україна)
- 2021, 20-21 квітня - Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції та концептуальні напрями розвитку інклюзивних практик» (м. Мелітополь, Україна)

Участь у семінарах, тренінгах, конференціях:

- бінаціональний семінар «Сприяння процесам демократизації у суспільних інституціях України через застосування медіації в соціальній сфері» Католицького університету м. Фрайбург (Німеччина) та ЧНУ імені Юрія Федьковича (листопад 2012 р., квітень 2013 р.);
- науково-дослідна робота за договором М/95-2018 від 22.06.2018 р. (у рамках українсько-німецького науково-технічного співробітництва) «На шляху до запровадження наукової галузі «Освіта дорослих і післядипломна освіта» в Україні. Розробка концепції спеціалізації «Освіта дорослих і післядипломна освіта» у вищих навчальних закладах України»;
- координатор проекту «EDUC – Inclusive Education in Ukraine in the region of Chernivtsi» (EDUC – Інклюзивна освіта в Україні в Чернівецькій області) (січень-грудень 2019; м. Емілія-Романья, Італія).
- координатор проекту «I care in Ukraine: inclusion of children in Ukraine» («Мені не байдуже: інклюзія дітей в Україні» (січень-грудень 2020; м. Емілія-Романья, Італія).
- учасник проекту «EVZ – Stiftung Erinnerung, Verantwortung, Zukunft - Організація Спогади, Відповідальність, Майбутнє. Інклюзія план проведення. Інклюзія?! Підхід та відношення до інвалідності в минулому та сьогодні в Україні та в Німеччині» (м. Аугсбург (Німеччина, 09 вересня – 27 листопада 2020 р.).

лектор:

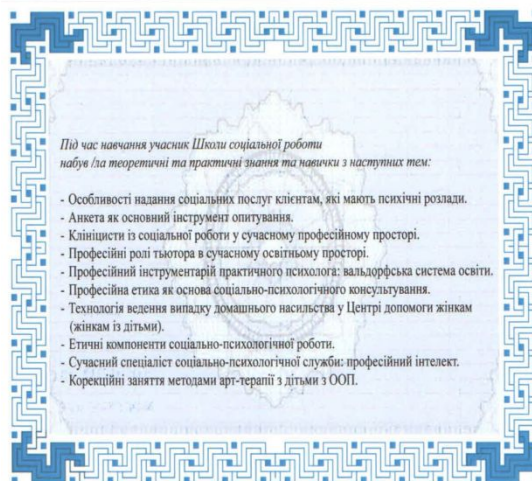
- онлайн-школа фахової майстерності для молодих та молодосвідчених фахівців психологічної служби при ЧОШПО (2020) <http://ippobuk.cv.ua/?p=2459>
- курси підвищення кваліфікації асистентів вчителів, вчителів-логопедів та соціальних педагогів при ЧОШПО (2018-2020)
- Школа громадської активності «Нове покоління» (15 листопада, 2019)

Інша громадська діяльність :

- Керівник Філії ГО «'Всеукраїнське товариство «'Рідна школа» у м. Чернівці <https://e-data.com.ua/branch/view/14205/>

Самоосвіта Платаш Л.Б.

Соціально-психологічне консультування осіб з психічними розладами. Технологія ведення випадку

<https://sites.google.com/opu.ua/social-work-psychohology/%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0-future-of-social-work>

<https://courses.prometheus.org.ua/18090/cert/1f6691e7805d54e59b3b1881057763b3c>

Самоосвіта Платаш Л.Б.

Особлива дитина в звичайній школі. Інклюзивна освіта (2017; 5 годин)

Гіперактивний розлад з дефіцитом уваги у дітей і підлітків (2019; 18 годин)

Особливості дітей з розладами спектру аутизму. Високофункційний аутизм (2019; 8 годин)

Рання діагностика нейророзвиткових розладів (2019; 8 годин)

Благополуччя та шкільна інклюзія (2018; 30 годин)

Благополуччя, батьківство та шкільна інклюзія в Україні (2018; 30 годин)

Багатолика епілепсія: різноманітність форм, складності розпізнавання, сучасна діагностика. Своєчасна допомога. Епілепсія і аутизм (2020; 5 годин)

Технології інклюзивного навчання (2019; 5 годин)

Ed-Era: Робота вчителів початкових класів із дітьми з особливими освітніми потребами

СЕРТИФІКАТ
Виданий 04.04.2021

який засвідчує, що

Лариса Платаш

успішно завершив(ла) онлайн-курс

«Робота вчителів початкових класів з дітьми з особливими освітніми потребами»

Тривалістю 30 години та отримав(ла) навички роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

Ольга Семко,
укладачка курсу

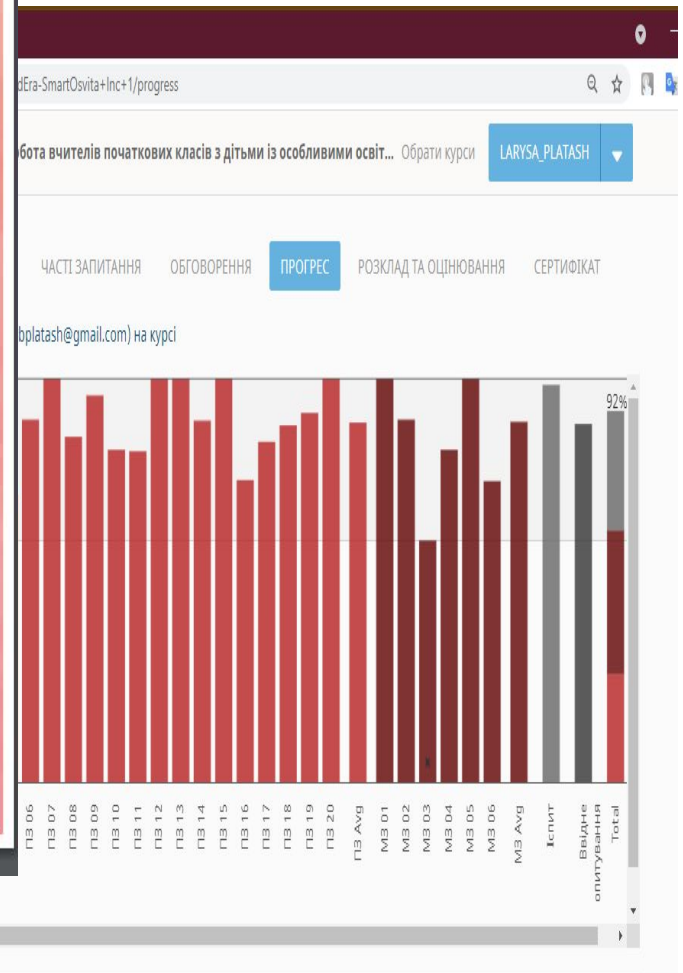
Володимир Брискін,
координатор курсу

Ілля Філіпов
Директор ТОВ «ЕДЮКЕЙШНЛ ЕРА»

Сертифікат виданий ТОВ «ЕДЮКЕЙШНЛ ЕРА»

Курс розроблений ГО «Смарт Освіта» та студією онлайн-освіти EdEra в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агенством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні.

*Сертифікат у базі проекту EdEra <https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/ed-era/cert/d8b40f5546324b1887a07c59e1964641/valid.html>

Платаш Л.Б. Теорія і практика інклюзивної освіти: підручник Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2021. 570 с.

Підручник присвячений актуальним питанням організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти і є результатом апробації лекційного курсу з навчальної дисципліни «Основи інклюзивної педагогіки» в умовах класичного університету.

Розділ 1.
Освітня інклюзія: методологія, стандарти, передумови розвитку та функціонування (9 параграфів)

Розділ 3.
Інструментарій інклюзивного освітнього процесу у закладі з інклюзивною формою навчання дітей з особливостями психічного розвитку (10 параграфів)

Розділ 4.
Методики та техніки інклюзивного навчання і виховання школярів із особливостями

Розділ 2.
Основи організації інклюзивного освітнього процесу

Розділ 4.
Психологічний супровід – запорука успішного навчання дітей інклюзивного класу

Розділ 6.
Специфіка та умови ефективного навчання дітей інклюзивного класу

МІСТ	
Передмова.....	
Розділ 1. Освітня інклюзія: методологія, стандарти, передумови розвитку та функціонування.....	
Тема 1.1. Інклюзивна освіта як галузь знань, інновація, сфера відповідальності держави та устрою громадського суспільства.....	
Тема 1.2. Досвід впровадження та стан нормативної складової інклюзивної освіти в зарубіжних країнах.....	
Тема 1.3. Права людини, соціокультурні, економічні, філософські та етичні висновки соціальної освіти інклюзивної освіти з особливими потребами.....	
Тема 1.4. Інформаційний знання нормативно-правового забезпечення інклюзивної освіти.....	
Тема 1.5. Державно-громадські механізми розвитку інклюзивної освіти в Україні та сучасна система управління нею.....	
Тема 1.6. Розвиток інклюзивної освіти в країнах Європи та Азії.....	
Тема 1.7. Досвід функціонування та реформування системи спеціальної освіти в Україні та зарубіжних країнах.....	
Розділ 2. Основи організації інклюзивного освітнього процесу.....	
Тема 2.1. Особливості використання диференційованої інструкції в інклюзивному навчанні.....	
Тема 2.2. Стратегія використання технології «протоного навчання».....	
Тема 2.3. Методика використання техніки «Навчання без розподілу в інклюзивному класі».....	
Тема 2.4. Метод взаємного (кооперативного) навчання як стратегія формування навчальних та соціальних зв'язків.....	
Тема 2.5. Інтеракція педагогів, технологій та техніки у викладанні дисципліни в інклюзивному класі.....	
Тема 2.6. Особливості формування математичних понять у дітей з особливими потребами.....	
Тема 2.7. Методика формування читальних зв'язків та зв'язків у дітей порушеннями розвитку.....	
Тема 2.8. Розвиток інтелектуальних можливостей дітей з особливими потребами методами кінематоки.....	
Тема 2.9. Метод «Чиста робота» з жорсткітвеною поведінкою школярів в особливостях розвитку.....	
Тема 2.10. Методика «поведінкового втручання» як комплекс способів та «стратегія» запобігання проблемної поведінки дітей з особливими потребами.....	
Тема 2.11. Стратегія «Бізнес-планування, відеомоніторингування, Ступінчаста методика у формуванні позитивної поведінки школярів з особливими потребами.....	
Тема 2.12. Технологія візуальної підтримки комунікації. Методика та способи формування навчальних сподівань у розумі з умення з турботними сприйняття та самостійності.....	
Тема 2.13. Методика формування учбової поведінки дітей з особливими потребами.....	
Розділ 3. Особливості та умови ефективного освітньо-соціального навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку за	
Тема 3.1. Організація інклюзивного навчання дітей з порушеннями слуху у ЗСО переважно теми у тексті.....	

Тема 2.4. Доступність та універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища. Організація інклюзивного класної кімнати.....	
Тема 2.5. Професійна майстерність та фазова компетенція вчителя інклюзивного класу і соціального педагога закладу освіти. Повітря педагогічна деонтологія.....	
Тема 2.6. Вчитель та його асистент: професійне співробітництво, команда взаємодії та управління інклюзивним класом. Огляд ролі асистента вчителя у зарубіжних країнах.....	
Тема 2.7. Повітря «корисність» навчального та корекційно-розвивального процесів інклюзивної школи. Модифікація та адаптація урочкової.....	
Тема 2.8. Організаційно-методичні підходи до планування та здійснення освітнього процесу в інклюзивному класі і школі.....	
Тема 2.9. Організація індивідуального навчання дітей з особливими потребами в інклюзивній школі. Документація індивідуалізованого освітнього процесу. Складання ІНП.....	
Тема 2.10. Формування інклюзивної культури.....	
Тема 6.2. Особливості інклюзивного навчання дітей з порушеннями зору.....	
Тема 6.3. Навчання дітей із ЗПР у закладі з інклюзивною формою навчання. Повітря «спілкуйся індивідуально».....	
Тема 6.4. Організація інклюзивного навчання та виховання дітей із гіперактивності та дефіцитом уваги.....	
Тема 6.5. Інклюзивне навчання та виховання дітей з аутистичними рисами особистості. Повітря «райські дитячі аутисми» (РАДА).....	
Тема 6.6. Специфіка організації освітнього процесу із дітьми із порушеннями інтелектуального розвитку.....	
Тема 6.7. Педагогічний супровід дитини з синдромом Девіса-Васселла.....	
Тема 6.8. Організація інклюзивного навчання та виховання з вадами мовлення. Діти з мінімальною мовною дисфункцією (ММД).....	
Тема 6.9. Педагогічний супровід дітей з порушеннями опорно-рухового апарату у закладі загальної середньої освіти.....	
Тема 6.10. Особливості інклюзивного навчання та виховання дітей з порушеннями розвитку головного мозку. Навчання дітей з ліворучістю.....	
Розділ 7. Практикум та самостійна робота студентів із інклюзивної педагогіки.....	
Лабораторні роботи.....	
Практичні роботи.....	
Створення для самостійної роботи студентів.....	
Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи студентів.....	
Ситуаційні завдання.....	
Підсумки.....	
Глосарій.....	
Список використаних джерел.....	
Алфавітний покажчик.....	
Термінологічний покажчик.....	
Додатки.....	
Додаток до розділу 1.....	
Додаток до розділу 2.....	

Тема 3.7. Організація процесу вивчення в інклюзивному класі.....	
Тема 3.8. Форми та методи організації виховного процесу в інклюзивному класі та закладі загальної середньої освіти.....	
Тема 3.9. Умови формування соціально-емційної компетенції учнів інклюзивного класу.....	
Тема 3.10. Діагностичні методики та заходи щодо запобігання втраті в інклюзивному освітньому середовищі.....	
Розділ 4. Психологічно-педагогічний супровід – запорука успішного інклюзивного навчання дітей з особливими потребами.....	
Тема 4.1. Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання та нормативні документи його забезпечення.....	
Тема 4.2. Алгоритм та програма надання психолого-педагогічних та корекційно-розвивальних послуг дітям з особливими потребами.....	
Тема 4.3. Корекційно-розвивальна робота – важлива складова інклюзивного навчання дітей з особливими потребами.....	

Додатки до розділу 3.....	
Додатки до розділу 4.....	
Додатки до розділу 5.....	
Додатки до розділу 6.....	

Кадрове забезпечення

БАЛАХТАР ВАЛЕНТИНА ВІЗІТОРІВНА

Науковий ступінь: доктор психологічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри педагогіки та соціальної роботи

Дисципліни:

- «Тренінг формування фахових навичок»,
- «Спеціальна педагогіка»,
- «Основи дефектології».

ORCID ID:

<https://orcid.org/0000-0001-6343-2888>

Scopus ID:

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216846691>

Сторінка викладача:

http://psr-chnu.com.ua/uk/spi_vrobitnyky/balakhtar-valentyna.html

v.balakhtar@chnu.edu.ua

Курси підвищення кваліфікації:

- 2021 – Майстер-курс «Специфічні захворювання: психічні, поведінкові, психосоматичні», WAPP. IAPP. EF CPP, WIAP (30 год)

Участь у науково-дослідних проектах:

- Психологиня в рамках проекту «"Institutional Development of Women's NGOs of People with Disabilities in Luhansk Region in the situation of COVID-19" (2021)
- Експертка з психологічних питань у рамках проекту «Реалізація права на здоров'я жінок з інвалідністю в Чернівецькій області», який реалізує ГО «Чернівецька обласна організація людей з інвалідністю «Лідер» за підтримки Міжнародної організації «Пакт» Pact Ukraine (проект «Жінки України: залучені, спроможні, незламні») та фінансової підтримки Уряду Канади (2020)
- Тренер-психолог у рамках Регіонального навчально-практичного семінару для жінок з інвалідністю «Сприяння реалізації прав жінок з інвалідністю на особистий зріст та творчий розвиток», що проходить в м. Чернівці у листопаді за ініціативи ВГО «Національна асамблея інвалідів України» та Чернівецької обласної громадської організації інвалідів-візочників «Лідер» (2016-2021 рр.)
- Організація і проведення тренінгів особистісного та професійного розвитку.

*Любові немає діла до того,
що ти можеш і чого не можеш,
ким є і ким не можеш бути.*

*Справжня любов
дивиться прямо в серце!*

Нік Вуйчич

Знедолена природою дитина не повинна знати, що в неї слабкий розум, слабкі сили. *Виховання такої дитини має бути в сто разів ніжнішим, чуйнішим, дбайливішим.*

В.Сухомлинський

